

HARISMELE ÎN BISERICĂ

Pr. lect. drd. Constantin I. Oancea

O dată cu Pogorârea Sfântului Duh, nu numai că se întemeiază, în chip văzut, Biserica lui Hristos, dar este inundată de harul dumnezeiesc și împodobită cu o mulțime de daruri sau harisme.

Harul dumnezeiesc, împărțit Bisericii la Cincizecime, constituie sufletul sau viața Bisericii.

Darurile sau harismele sunt manifestările vii ale Bisericii în lucrarea de înrădăcinare în istorie și de creștere în scopul îndeplinirii misiunii sale mântuitoare.

Ce se înțelege prin harismă?

Harismele sunt daruri sau virtuți pe care Sf. Duh le împărtășește în mod personal anumitor membri ai Bisericii și sunt destinate toate spre binele comun al Bisericii¹.

Cuvântul *χαρισμα* se găsește în literatura creștină timpurie și la Filon, în „*Leges allegoriae*“ (24), când spune că: „*Toate lucrurile din lume și lumea însăși sunt donație, binefacere și dar de la Dumnezeu*“ (*δωρεα και ευεργεσια και χαρισματα Θεου*).

În Noul Testament, cuvântul *χαρισμα* se întâlnește: la Romani de 6 ori; de 7 ori la I Corinteni (de 5 ori numai în cap. 12) câte o singură dată la II Corinteni și I și II Timotei și I Petru.

În aceste pasaje putem distinge două sensuri: general și special sau tehnic. La Romani (5, 15-16) termenul folosit la singular este îndreptarea păcătosului prin credința în Hristos; la Romani 6, 23 este definit ca viață veșnică „darul lui Dumnezeu este viața veșnică“, iar aceeași epistolă (11, 29) (pluralul - darurile -) se referă la privilegiile speciale acordate de Dumnezeu lui Israel. În cea de a II-a epistolă către Corinteni (1, 10-11) se

1. Pr. prof. dr. Ioan Bria, *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, București, 1981, p. 191.

exprimă scăparea Apostolului de moarte, iar la Romani (I, 11), Sf. Ap. Pavel nădăjduiește să ofere fraților la Roma „vreun dar duhovnicesc“ (χαρισμα (υμιν) πνευματικον) care poate fi interpretat ori ca un sfat, învățătură, mângâiere sau ca darurile de la Romani (12, 6-8); (I Corinteni 12, 14, 3-10) unde se folosește pluralul.

În textele de la I Corinteni (1, 7) „nici un dar“; I Corinteni (7, 7) „fiecare își are darul său“ și de la I Petru (4, 10) „după harul pe care l-a primit fiecare“ se folosește singularul în sens distributiv.

În epistolele pastorale I Timotei (4, 14) „nu fi nepăsător față de harul ce este întru tine“ și II Timotei (1, 6) „să ții aprins harul lui Dumnezeu, cel ce este întru tine“ se folosește din nou singularul, dar într-un sens semicolectiv cu referire la toate calitățile pe care trebuie să le posede slujba lui Timotei și mai ales calitatea de învățător. La I Corinteni 12, πνευματικά și la Efeseni IV, 8 δοματα (strâns legat de χαρις V,7) sunt sinonime lui χαρισμα².

Harisma poate fi definită astfel:

1. un dar divin gratuit, în sensul că este împărțit de Sf. Duh nu pentru merite personale, ci pentru binele altora (I Corinteni 12,7) „se dă arătarea Duhului spre folos obștesc“ (cf. Noul Testament trad. de Patr. Nicodim, București, 1941);

2. un dar supranatural, ca o lucrare specială a Sf. Duh, deosebită de darul sfinților (I Corinteni 14, 27);

3. un dar trecător, fiindcă Duhul Sfânt îl acordă și-l retrage când vrea;

4. un dar acordat în vederea folosului general al Bisericii (I Corinteni 12, 7); (Efeseni 4, 12)³. Din aceste trăsături rezultă că harisma este expresia iubirii lui Hristos față de Biserică, prin Duhul Sfânt, pentru binele Bisericii.

Diversitatea și clasificarea harismelor

Sf. Ap. Pavel, în epistolele sale, enumeră câteva harisme, după cum urmează:

a) În epistola I Corinteni 12, 8-10, „Că unuia i se dă prin Duhul Sfânt cuvânt de înțelepciune“ (λογος σοφιας), altuia, după același Duh, cuvântul cunoștinței (λογος γνωνεως).

Și unuia i se dă întru același Duh credință (πιστις), iar altuia darurile

² *Encyclopaedia of Religion and Ethics*, vol. III, New York, 1911, p. 368.

³ Pr. Constantin Gheorghe, *Harismele după epistolele Sf. Ap. Pavel*, în *Studii Teologice*, (XXV), nr. 1-2, 1973, p. 23.

vindecărilor, întru același Duh (χαρισματα ιαματων).

Unuia faceri de minuni (ενεργηματα δυναμεων), iar altuia proorocie (προφητεια); unuia deosebirea duhurilor (διακρισεις, πνευματων), iar altuia feluri de limbi (darul limbilor - γενη γλωσσων) și altuia tălmăcirea limbilor (ερμηνεια γλωσσων).

b) Tot în această epistolă, la același capitol (12, 28-30), spune: „Și pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi pe apostoli (αποστολους), al doilea prooroci (προφηται), al treilea învățători (διδασκαλους), apoi pe cei ce au darul (puterea) de a face minuni (δυναμεις); apoi darurile vindecărilor (χαρισματα ιαματων), ajutorările (αντιλημψεις), cărmuirile (κυβερνησεις), felurile limbilor (γενη γλωσσων) (v. 30), talmăcirea limbilor (διερμηνευω = a tălmăci, διερμηνευτης - tălmăcitor, διερμηνευουσιν) ερμηνεια γλωσσων.

c) În epistola către Romani (12, 6-8): „*Dar avem felurite daruri după harul ce ni s-a dat. Dacă avem proorocie (προφητεια), să proorocim după măsura credinței; dacă avem slujbă (διακονια) să stăruim în slujbă; dacă unul învață (ο διδασκων = învățătorul) să se sârguiască în învățatură; dacă îndeamnă, să fie la îndemnare (παρακλησει); dacă împarte altora (ο μεταδιδου) cel care împarte să împartă cu firească nevinovăție; dacă stă în frunte (ο προισταμενος) să fie cu tragere de inimă; dacă miluiește (ο ελεων) să miluiește cu voie bună!*“.

d) În epistola către Efeseni 4,11: „*Și El a dat pe unii ca să fie apostoli (αποστολους), pe alții prooroci (προφητας), pe alții binevestitori (ευαγγελιστας), pe alții păstori (ποιμενας) și învățători (διδασκαλους)*“.

Din listele prezentate de Sf. Pavel se pot face următoarele grupări:

1. λογος σοφιας și λογος γνωσεως (de la I Corinteni 12, 8) προφητεια, διδασκαλια, παρακλησις (Romani 12, 6-8) προφηται și διδασκαλοι - (I Corinteni 12 28, 29), și ευαγγελισται la (Efeseni 4, 11) deoarece aceste harisme privesc capacitatea intelectuală a harismaticului, darul duhovnicesc de a învăța, deci sunt identice.

2. O altă grupare: οι αποστολοι (I Corinteni 12, 28; Efeseni 4, 11), προισταμενος (Rom. 12, 8), κυβερνησεις (I Corinteni 12, 18), ποιμεναι (Efeseni 4,11) (Romani 12, 8) προισταμενος (Efeseni 4,11), harisme care privesc unul și același dar, anume conducerea.

3. Se pot lua împreună ο ελεων și ο μεταδιδου de la (Romani 12, 8) cu αντιλημψεις (I Corinteni 12, 28) ca referindu-se la unul și același dar.

Credința (πιστις) de la I Corinteni 12,9, este prezentată la Romani

12, 6 ca măsură a profeției (ειτε ρποφητειαω, κατα την αναλογιαν της πιστεωσ) iar la versetul 3, credința apare ca ceva din care Dumnezeu a împărțit tuturor o parte, fiind socotită ca principiu normativ al harismelor. Cât privește termenul διακονιαι de la I Corinteni 12, 5 (slujirile) pare să fie sinonim cu χαρισματα (I Corinteni 12, 4) („darurile“) și cu ενεργηματα (lucrările) (I Corinteni 12, 6). Acești trei termeni sunt folosiți pentru desemnarea harismelor⁴.

4. În categoria minunilor intră: darurile vindecărilor (χαρισματα ιαματων) și facerile de minuni (ενεργηματα δυναμεων) (I Corinteni 12 9-10), (δυναμεις) darul de a face minuni, darurile vindecărilor (χαρισματα ιαματων) (I Corinteni 12, 28), care sunt strâns legate de credința minunată (I Corinteni 12, 9), ele fiind o manifestare a ei.

5. Cele care se referă la glosolalie: γενη γλωσσων și ερμηνεια γλωσσων formează o clasă, deoarece sunt nedespărțite și trebuie să fie nedespărțite în manifestarea lor pentru a putea rodi în comunitatea Bisericii.

6. În sfârșit, harisma prin care se analizează proveniența tuturor manifestărilor harismatice, prin care se deosebesc adevăratele harisme de cele false, este deosebirea duhurilor (διακρισεις πνευματων) (I Corinteni 12, 10). Această lucrare se caracterizează prin puterea critică și are un rol deosebit, întrucât previne tulburările din Biserică, ce s-ar produce, prin infiltrarea unor pretinși harismatici.

S-au făcut diferite încercări de clasificare a harismelor în special a celor enumerate la I Corinteni 12, 8-10. Cea mai veche împărțire a lor se întâlnește la Tertulian, în opera „Adversus Marcionem“ (5.8), astfel:

1. λογος σοφιας și λογος γνωσεωσ = sermo intelligentiae et consilii;
2. πιστις - spiritus religionis et timoris Dei;
3. ιαματα și δυναμεις - valentiae spiritus;
4. προφητεια, διακρισεις, πνευματων, γενη γλωσσων, ερμηνεια γλωσσων.

Unii cum au fost Bengel și Meyer, presupunând că ετεροσ indică sensul general și αλλοσ arată sensul particular, fac următoarea schemă a harismelor:

1. Intelectuale:
 - a) λογος σοφιας
 - b) λογος γνωσεωσ

4. *Encyclopaedia of Religion and Ethics*, vol. III, New York, 1911, p. 368.

2. Credința și cele care depind de ea: (πιστις)

- a) faptele - ιαματα, δυναμεις
- b) cuvintele - προφητεια
- c) rațiunea - διακρισεις πνευματων

3. Darul limbilor:

- a) exprimarea - γενη γλωσσων
- b) explicarea - ερμηνεια γλωσσων

Iar T.C. Edwards, în „Comentariul la I Corinteni“ le grupează astfel:

- 1. Puterea intelectuală - λογος σοφιας, λογος γνωσεως
- 2. Puterea minunilor - πιστις, ιαματα și δυναμεις
- 3. Puterea învătătoarească - προφητεια
- 4. Puterea critică - διακρισεις πνευματων
- 5. Puterea extatică - γενη και ερμηνεια γλωσσων

Luând ultimele trei tabele de mai sus, excludând termenii πιστις și διακονια, putem clasifica harismele, astfel:

1. Darurile puterii = ενεργηματα δυναμειων, δυναμεις, χαρισματα ιαματων. În această categorie se includ vindecările trupesti, exorcismele, vindecările de boli mintale și pedeapsa păcătoșilor (I Corinteni 4, 21) „*Ce vreți? Să vin la voi cu toiagul?* (I Corinteni 5, 5). „*Să dați pe unul ca acesta satanei, spre pierirea trupului*“; (Fapte 5): Anania și Safira. Existența acestor puteri se întinde până la sfârșitul secolului II, după cum se constată în lucrarea „*Dialogul cu iudul Trifon*“ a Sfântului Justin Martirul care amintește de ιασις - vindecare.

Sf. Irineu vorbește despre exorcismele și vindecările zilnice și despre multe învieri din morți. Hieronymus II, 33, 4 (c. 185).

2. Darurile milosteniei = αντιλημψεις, μεταδιδουναι, ελεων.

Aceste daruri sunt rezumate la Fapte 20, 35: „*Toate vi le-am arătat, căci ostendindu-vă astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: «Mai fericit este a da decât a lua»*“.

3. Darurile conducerii = κυβερνησεις, ο προισταμενος, αποστολοι.

Cât despre aceste harisme, unii au încercat să dovedească inexistența de la început a funcționarilor cu misiune de conducere bisericească sau administrativă, susținând că aceștia au apărut după ce au încetat harismele, iar alții dimpotrivă au căutat să identifice fiecare harismă cu un slujitor al Bisericii.

N-au reușit să convingă nici una din aceste încercări.

În pasajul de la Efeseni 4, 11, care se referă la autoritatea din Biserica primară nu se face enumerarea darurilor (χαρισματα) ca la Corinteni și

Romani, ci sunt expuse slujirile apostolilor (cf. I Corinteni 12, 28), profeților (cf. I Corinteni și Romani), evangheliștilor (misionari) (Fapte 21, 6) Filip binevestitorul, II Timotei 4, 6, „lucrul de evanghelist“, păstorilor (ποιμενες) conform o proistamenoV (Romani) și ηγουμενος (Evrei 13, 7); învățătorilor (cf. I Corinteni și Romani) διδασκαλοι.

Cu toată referirea la autoritatea Bisericii primare, epistola prezintă la cap. 5, 18, mărturia unui entuziasm viu care a pătruns în Biserică ca umplută de Duhul Sfânt⁵.

De menționat însă, că deși ar fi vorba în pasajul Efeseni 4, 11 despre autoritatea din Biserică primară, totuși aceste slujiri coincid și cu harismele amintite la I Corinteni și Romani.

Aici poate fi vorba de o lucrare a harismaticilor în deplin acord cu ierarhia bisericească, care îi supraveghea. Sub controlul ierarhiei bisericești ei aveau să lucreze la zidirea trupului lui Hristos (Efeseni 4, 12), la alcătuirea și încheierea lui, la creșterea căruia să contribuie „potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare“ (Efeseni 4,16)⁶.

„Lucrarea măsurată fiecărui mădular“ nu este altceva decât harisma sau darul gratuit acordat de Sf. Duh unor membri ai Bisericii, și care sunt datori a sluji după cum au fost dăruiați.

4. Darurile elocvenței:

- a) διδασκαλια, λογος σοφιας, λογος γνωσεως, παρακλησις
- b) αποκαλυψις, προφητεια, διακρισεις πνευματων
- c) γενη γλωσσων, ερμηνεια γλωσσων

Sf. Ap. Pavel îl sfătuiește pe Timotei (II Timotei 4, 2) „*propovăduiește cuvântul, stăruiește cu timp și fără timp, muștră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga răbdare și învățătură*“. Acest îndemn adresat de către Apostolul neamurilor cuprinde într-un cuvânt datoria de a învăța, care este și harismă acordată și altor membri ai Bisericii primare. Aceștia aveau obligația sfântă de a sprijini ierarhia în propovăduirea Evangheliei lui Hristos.

Despre profeție, același apostol o recomandă mai mult decât vorbirea în limbi, fiindcă de cele mai multe ori apăreau tulburări în Biserică din cauza glasolalilor, care vorbeau fără tălmăcitor. De aceea s-a recomandat ca o dată cu vorbirea în limbi să se și tălmăcească pentru că numai așa harisma va sluji la zidirea trupului lui Hristos (I Corinteni 14, 1-27).

5. *Ibidem*, p. 369.

6. *Ibidem*, p. 369.

Iar despre *deosebirea duhurilor* „Sf. Pavel îi îndeamnă pe Tesaloniceni“: (I Tesaloniceni 5, 21-22), „*Toate să le încercați, țineți ce este bine, feriți-vă de orice înfățișare a răului*“. În comunitatea creștină din Tesalonic existau și prooroci falși, de aceea Sf. Ap. Pavel recomanda verificarea tuturor proorociilor, sarcina aceasta revenind creștinilor posesori ai harismelor la care se face referire, respectiv deosebirea duhurilor.

Harismele și Biserica. Rolul harismelor

Am arătat la început, că la întemeierea Bisericii, Duhul Sfânt a împodobit-o cu o mulțime de daruri sau harisme.

Deci, harismele au apărut în Biserică, o dată cu Biserica, nu înaintea Bisericii și nici în afara ei. Duhul Sfânt este izvorul harismelor și tot El este întemeietorul Bisericii (văzute). Harismele sunt indisolubil legate de Biserică. Ele sunt daruri gratuite împărtășite de către Sf. Duh unor membri ai Bisericii, în vederea creșterii trupului lui Hristos.

Sf. Vasile cel Mare spune: „*Organizarea Bisericii nu se săvârșește în mod evident și incontestabil prin Duhul? Pentru că Acesta, zice (Scriptura), a dat Bisericii, în primul rând apostolii, în al doilea rând profeții, în al treilea rând pe cei cu darul minunilor, apoi pe cei cu darul tămăduirilor, al cârmuitorilor, binefăcătorilor și cu darul vorbirii în diferite limbi. Această ordine a fost stabilită după darurile Duhului Sfânt*⁷.

*Duhul Sfânt hotărăște distribuirea harismelor, așa cum crede de cuviință, după vrednicia fiecăruia*⁸. Prin urmare, primitorii sunt membrii Bisericii, care se împărtășesc de darurile duhovnicești după vrednicie. Biserica este trupul tainic al lui Hristos, Capul Bisericii este Hristos, iar membrii ei, credincioșii formează mădularele (Efeseni 5, 21-22). Acestor mădulare li se împărtășesc diferite lucrări, după măsura credinței (Romani 12, 3-4). Omul devine mădular al Bisericii prin Botez și o dată devenit membru al trupului tainic al lui Hristos se bucură de unul sau mai multe daruri duhovnicești.

„*Niciunul* - spune Cuviosul Nichita Stithatul - *dintre cei ce s-au botezat și cred în Hristos, nu rămâne nepărtaș de harul Duhului ... iar prin buna sa nevoință se învrednicește, primind plinătatea Duhului, sau*

7. Pr. prof. Constantin Cornițescu, *Sf. Vasile cel Mare. Despre Sf. Duh* (trad.) în *Glasul Bisericii* XL, nr. 1-2, 1981, p. 51.

8. *Idem*, p. 48

*de cuvântul înțelepciunii lui Dumnezeu spre învățătura Bisericii, sau de cuvântul cunoștinței tainelor lui Dumnezeu prin același Duh spre a crede în făgăduințele lui Dumnezeu ca Avraam, sau de darul vindecărilor în același Duh spre tămăduirea bolilor, sau de lucrarea puterilor spre a alunga draci și a face semne, sau de proorocie spre a vedea înainte și a spune cele viitoare; sau de deosebirea duhurilor spre a cunoaște cine grăiește în Duhul lui Dumnezeu și cine nu, sau de tălmăcirea diferitelor limbi, sau de darul mângâierii celor întristați sau de darul cârmuirii turmei și a poporului lui Dumnezeu, sau de dragostea față de toți și de darurile ei, de îndelunga răbdare, de bunătate și de toate celelalte*⁹.

Însuși Mântuitorul Iisus Hristos, la Cina cea de Taină, i-a asigurat pe Sf. Apostoli și prin ei pe membrii Bisericii că: „*Cel care crede în Mine va face și el lucrurile pe care le fac Eu și mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl și orice veți cere în numele Meu aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul. Dacă veți cere ceva în numele Meu Eu voi face*” (Ioan 14, 12-14). După Înviere, Iisus îi trimite pe Sf. Apostoli la propovăduire, spunându-le: „*Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi. Iar celor ce vor crede le vor urma aceste semne: în numele Meu demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi, șerpi vor lua în mână și chiar ceva dătător de moarte de vor bea nu-i va vătăma, peste cei bolnavi își vor pune mâinile și se vor face sănătoși*” (Marcu 16, 15-18). Toate acestea se concretizează în ziua Cincizecimii, când Apostolii plini de Duhul Sfânt „*au început să vorbească în alte limbi precum le dădea lor Duhul a grăi* (Fapte 2, 4) și *L mărturiseau pe Hristos cu mult curaj, întăriți fiind de Duhul Sfânt și tot sufletul era curpîns de teamă, căci multe minuni și semne se făceau în Ierusalim prin Apostoli*” (Fapte 2, 43).

Despre darurile minunate revărsate asupra Bisericii, după Înălțarea Domnului la cer și anume în ziua Cincizecimii, a vorbit Sf. Justin Martirul interpretând cuvintele: „*El s-a ridicat în înălțime și a robît robia și a dat oamenilor daruri* (Ps. 67, 19), spunând: *noi am primit daruri de la Hristos, cel care S-a ridicat în înălțime. Căci s-a profețit că, după înălțarea lui Hristos la cer, El ne va opri de la rătăcire și ne va da daruri*”¹⁰.

Mântuitorul a vorbit ucenicilor Săi despre folosul mergerii Lui la

9. Cuviosul Nichita Stithatul, *Cele 300 de capete*, Filocalia, vol. VI, trad. de pr. prof. Dumitru Stăniloae, București, 1977, p. 347-348.

Tatăl (Ioan 16, 7), folos care a constat în venirea Mângâietorului. Iar folosul imens s-a realizat la Rusalii când Duhul Sfânt, pogorându-Se peste Sf. Apostoli, întemeiază Biserica cu toată bogăția duhovnicească mântuitoare.

Atunci „s-au conferit două categorii de daruri sau harisme ale Duhului Sfânt: unele vizibile și spectaculoase, dar temporale și care nu sunt necesare pentru mântuire, ci numai pentru întărirea sau zidirea Bisericii (I Corinteni 14, 12, 22); altele sunt nevăzute, permanente și care sunt absolute indispensabile pentru mântuire”¹¹.

Cele vizibile, spectaculoase și temporare sunt harismele ca cele enumerate de Sf. Apostol Pavel la I Corinteni 12; Romani 12, Efeseni 4, iar cele invizibile, permanente și necesare pentru mântuire sunt Sfintele Taine ale Bisericii și virtuțile creștine (Ex. credința, nădejdea, dragostea).

După evenimentul venirii Mângâietorului, Sf. Apostoli sunt primii purtători de harisme. Astfel Sf. Ap. Petru vindecă un olog; (Fapte 3, 6); Anania și Safira sunt pedepsiți pentru minciună (Fapte 5, 1-11); iar prin mâinile Apostolilor se făceau semne și minuni în popor... încât scoteau pe cei bolnavi în ulițe și-i puneau pe paturi și pe târgi, ca venind Petru măcar umbra lui să umbrească pe vreunul din ei... și aducând bolnavii bântuiți de duhuri necurate și toți se vindecau“ (Fapte 5, 12, 15-16). Sf. Arhidiacon Ștefan „plin de har și de putere făcea minuni și semne mari în popor (Fapte 6, 8) și nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și a duhului cu care el vorbea (Fapte 6, 10); tot el vede cerurile deschise și pe Hristos, de-a dreapta Tatălui (Fapte 7, 55-56). Diaconul Filip făcea minuni în Samaria (Fapte 8, 7), Sf. Ap. Petru îl vindecă pe Enea, o înviază pe Tavita (Fapte 9, 34, 40) etc.

Apostolii și ucenicii lor „pornesc acum cu și mai mare avânt la cucerirea lumii păgâne pentru Hristos și pentru mântuire asistați și susținuți în chip nevăzut, la tot pasul de Hristos și Duhul Sfânt prin semne și minuni de tot felul”¹².

Printr-o vedenie i se descoperă Apostolului Petru că și păgânii trebuie să primească botezul în numele lui Iisus Hristos.

Primul dintre păgâni căruia i se deschide ușa de intrare în creștinism este Corneliu Sutașul cu toată casa lui. În timp ce li se vorbea despre Iis-

10. Sf. Justin Martirul, *Dialogul cu iudeul Tryfon*, XXXIX, trad. în „Apologeti de limbă greacă“, București, 1980, p. 134.

11. Pr. Dr. Ioan Mircea, *La Pogorârea Duhului Sfânt* (predică) în *Glasul Bisericii* XXXIII, nr. 5-6, București, 1974, p. 402.

us, S-a pogorât Duhul Sfânt peste toți cei ce ascultau cuvântul și vorbeau în limbi slăvind pe Dumnezeu.“ (Fapte 10, 44,46) Apoi au fost botezați. Întâlnim aici o manifestare harismatică în rândul celor ce urmau a primi botezul. Aceasta s-a petrecut pentru a demonstra lui Petru și celorlalți, că păgânii în egală măsură cu iudeii sunt chemați la mântuire.

În această perioadă existau creștini care aveau darul proorocirii ca, de exemplu, Agav care a prevăzut foametea din vremea lui Claudiu (Fapte 11, 27-28). Tot el a prezis că pe Ap. Pavel îl așteaptă la Ierusalim, lanțuri (Fapte 3, 10). Diaconul Filip avea patru fiice fecioare care prooroceau (Fapte 3, 9). Un ucenic pe nume Anania îi redă vederea lui Saul (Fapte 2,18). Harismele sunt din ce în ce mai răspândite acum când noua religie este confruntată cu păgânismul. Nu numai Apostolii dar și ucenicii și chiar unii creștini posedă diferite harisme.

În Biserica Antiohiei erau „prooroci și învățători“ (Fapte 13, 1). Sf. Ap. Pavel îl pedepsește pe Elimas (Bariisus) vrăjitorul cu pierderea temporară a vederii (Fapte 13, 6-8); la Listra vindecă un olog (Fapte 14, 10), la Filipi scoate duhul pitonicesc dintr-o slujnică (Fapte 16,16); la Efes, după ce-i botează, își pune mâinile peste ucenicii lui Ioan Botezătorul și „*Duhul Sfânt a venit asupra lor și vorbeau în limbi și prooroceau*“ (Fapte 19, 6)... „*Și Dumnezeu făcea prin mâinile lui Pavel, minuni neobișnuite, încât și peste cei ce erau bolnavi se puneau ștergare sau șorțuri purtate de Pavel și bolile se depărtau de ei, iar duhurile cele rele ieșeau din ei*“ (Fapte 19, 11-12). Sf. Ap. Pavel îl înviază pe Eutihie (Fapte 20, 10,12); prevede că va fi pus în lanțuri (Fapte 20, 23).

În Malta, Pavel, mușcat de viperă rămâne nevătămat spre marea surprindere a localnicilor și a celor ce-l însoțeau (Fapte 28, 3-6); aici îl vindecă pe tatăl lui Publius, mai marele insulei și pe mulți alții (Fapte 28, 8-9). Nu mai vorbim de darul învățaturii prin care Apostolul neamurilor a cucerit aproape întreg Imperiul Roman de atunci pentru Evanghelia lui Hristos.

Pretutindeni unde apar comunități ale Bisericii lui Hristos, se face din plin simțită puterea darurilor duhovnicești.

Astfel Corintul, cetatea idolilor, devine în scurt timp locul de revărsare a celor mai multe harisme și Biserica cu cea mai înfloritoare și mai rodnică viață duhovnicească și socială. În epistola I Corinteni (12, 28-30),

12. Magistrand Pr. I. Mircea, *Organizarea Bisericii și viața primilor creștini*, (după F. Ap.), în *Studii Teologice*, VII, 1-2, București, 1955, p. 82.

Sf. Ap. Pavel relevă existența unor categorii de harismatici: „*Și pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi apostoli, al doilea prooroci, al treilea învățători*“. Aceștia ar corespunde treptelor ierarhiei: apostolii ar fi episcopii; proorocii ar fi preoții care administrează Sf. Taine, învățătorii ar fi diaconii care-L vesteau pe Iisus ca Arhidiaconul Ștefan și Diaconul Filip (Fapte 6 și 8).

Aceștia, pe lângă harul preoției transmis prin hirotonie, primeau și harisma potrivit cu misiunea lor. Preoția este o harismă, dar o harismă permanentă, aceasta se primește prin punerea mâinilor episcopului, deși în cele din urmă sfințirea este tot de la Duhul Sfânt, pe când harismele propriu-zise sunt împărtășite direct de la Duhul Sfânt, pe un termen limitat, iar primitorii sunt dintre credincioși. „*Trebuie să recunoaștem, apoi, că revărsarea de pure harisme apare și ea uneori legată de un rit al punerii mâinilor* (Fapte 19, 6), *al căror drept exclusiv îl au șefii ierarhici și deci, harismaticul nu este independent de autoritatea ierarhică, fiindcă autoritatea ierarhică, așa cum apare în cazul Sf. Ap. Pavel (I Corinteni 12 și 14), exercită puterea recunoscută de a controla și reglementa exercițiul public al harismelor. Harismaticii apar deci subordonați organizării ierarhice, față de care ei nu sunt de altfel eterogeni*“¹³.

De asemeni, în Efes, ca și în Corint, erau răspândite superstițiile și vrăjitoriile. Cel care răstoarnă aceste practici este Sf. Ap. Pavel.

În epoca apostolică alături de Ierusalim, Cezareea, Corint și altele, Efesul s-a bucurat de roadele darurilor supranaturale excepționale (harisme). Sf. Luca ne-a păstrat știrea că, după botez, în urma primirii Sfântului Duh, prin punerea mâinilor lui Pavel, unii creștini grăiau în limbi și prooroceau¹⁴ și mulți bolnavi se vindeau și duhurile rele erau alungate din cei demonizați.

Curățită de idolatria, superstițiile și vrăjitoriile ei, cetatea Efesului devine o puternică Biserică, o cetate a lui Hristos în care abundă harismele... Pe lângă ceilalți harismatici: apostoli, prooroci, evangheliști și învățători apare aici și o categorie deosebită - păstorii, care (cf. Fapte 20, 28) ar putea fi identificați cu preoții și episcopii pe care Ap. Pavel îi cheamă din Efes la Milet, la întoarcerea din a treia călătorie misionară¹⁵.

Tot prin intermediul Sf. Ap. Pavel, aflăm că la Roma Biserica este

13. cf. Lemmonyer, *Theologie du Nouveau Testament*, Paris, 1928, p. 130-131, citat după Magistrand Pr. I Mircea, *Organizarea Bisericească*, p. 86.

14. Prof. Iustin Moisescu, *Sf. Pavel și viața celor mai de seamă comunități creștine în epoca apostolică*, în *Studii Teologice*, III, nr. 7-8, 1951, p. 406.

organizată, deoarece avea un cler care oficia Sf. Taine (Romani 6, 3-8). Și aici sunt prezente harismele ca: profeția, diaconia, didascaliala, sfătuitoarea, cei care împart, înțâistătorii, miluitorii (Romani 12, 6-8). Și în Cetatea eternă, ca în toate orașele mari ale Imperiului Roman, se găseau oameni de diferite naționalități, de diferite credințe, divizați în sclavi și stăpâni de sclavi.

Toate aceste neamuri învrăjbite altădată, prin propovăduirea Evangheliei lui Hristos s-au adunat și s-au legat prin dragoste într-o credință, printr-un Botez în jurul Unui Domn Dumnezeu (Efeseni 4, 5). Apostolul Neamurilor arată în Epistolele sale, modul cum se folosea de harisme în raporturile sale cu credincioșii.

Făcându-se tututor toate, pentru a-i câștiga pe toți, Pavel își schimbă tonul de fiecare dată, potrivit cu cerințele sufletești ale credincioșilor. Către Tesaloniceni, el vorbește ca un prooroc, așintindu-și privirile spre vremurile de pe urmă; este învățător al adevărului în Epistola către Romani; cârmaci destoinic în Epistolele către Corinteni; psalmist, în Epistola către Efeseni; părinte de copii în Epistola către Filipeni; păstor al Bisericii în Epistolele către Timotei și Tit; preot al Celui Prea Înalt, la Epistola către Evrei¹⁶. Credința în Iisus Hristos și Botezul în numele Lui au făcut din oamenii de pretutindeni, indiferent de neam, de starea socială, de sex, „una în Hristos“ (Galateni 3, 27; Coloseni 3, 11; Romani 6, 3) și fiind vorba de începuturile creștinismului, sunt înzestrați cu harisme ca raze ale iubirii semenilor. Aceste raze ale Duhului Sfânt aveau rolul de a atrage la mântuire, de a lărgi Biserica, făcând-o încăpătoare, pentru oricine voia să se mântuiască (și voiește să se mântuiască). Lumea păgână avea nevoie de dovezi palpabile ca să creadă, ca și Apostolul Toma „să pipăie semnul cuielor“ noii credințe.

Harismele erau cele care convingeau. Prin ele se urmărea „mântuirea păcătosului și întoarcerea lui la viață“ (Iezechiel 33, 11; I Timotei 2, 4).

Harismele vorbeau despre religia mântuitoare a lui Hristos și găseau răspuns prin numărul tot mai mare de convertiți. Am amintit la început că Duhul Sfânt avea rolul capital, ca izvor unic al darurilor felurite prin revărsarea lui la Cincizecime.

Prin însăși coborârea Lui, Sfântul Duh dă existență reală Bisericii. *„El face să se constituie Biserica, a cărei premisă a fost pusă de Hristos prin faptele Lui mântuitoare, în trupul Lui. Dar Duhul Sfânt rămâne în Biserică neîncetat, prin iradiere neîncetată din Hristos. El este factorul prin care*

15. Magistrand Pr. I Mircea, *idem*, p. 87.

16. Prof. Iustin Moisescu, *idem*, p. 45.

Biserica, odată constituită, e susținută în ființă; căci El aduce noi mădulare umane în ea, sădește în ele harul și darurile lui Hristos și, prin aceasta, le unifică în Hristos, sfințindu-le și dându-le viață nouă, viață dumnezeiască din viața lui Hristos.

*Prin Duhul curge și crește mai departe viața cea dumnezeiască în Biserică și crește Biserica însăși... Izvorul harului și al darurilor excepționale este Sfântul Duh, în Biserică, cel care ni-l face accesibil pe Hristos, energiile și darurile care ne apropie de asemănarea cu El*¹⁷.

Așa se explică minunile multe care se făceau în popor, prin mâinile apostolilor, după Pogorârea Duhului Sfânt și aceste minuni vin să confirme cuvintele Domnului Iisus Hristos, că: „*Cel ce crede în Mine va face și el lucrurile pe care le fac Eu și mai mari decât acestea va face*“ (Ioan 14, 12). Deci, harismele au fost împărtășite de Duhul Sfânt, atât membrilor ierarhiei, cât și unor credincioși, ca prin ele să se zidească Biserica lui Hristos, prin ele să se transforme fiecare creștin, care este chemat să ajungă la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos (Efeseni 4, 13). Harismele, au fost împărtășite credincioșilor în Biserică, de către Duhul Sfânt, pentru folosul general al Bisericii. Existența lor în Biserica primară este evidențiată și de către Sf. Ignatie Teoforul în scrierile sale.

De pildă, în Epistola sa către Smirneni se adresează Bisericii de acolo ca: celei miluite cu toată harisma, celei pline de credință și dragoste, care nu este lipsită de nici o harismă, celei de cuviință dumnezeiască, celei purtătoare de sfinți¹⁸ urându-i multă bucurie. Lui Policarp îi scrie: „*De aceea ești trupesc și duhovnicesc, ca să mângâi pe cele ce ți se arată în fața ta; cât privește pe cele nevăzute, cere să-ți fie descoperite ca să nu-ți lipsească nimic și să ai cu prisosință, orice harismă*“¹⁹.

De asemenea, Sf. Clement Romanul adresează corintenilor, printre altele, și cuvintele: „*să se mântuie, dar întreg trupul nostru în Hristos Iisus și fiecare să se supună semenului său, așa precum a fost rânduit în harisma lui*“²⁰.

În Epistola către Romani, Sf. Ap. Pavel, vorbind despre darurile duhovnicești, arată că sunt împărțite mădularelor trupului lui Hristos, adică

17. Pr. Prof. D. Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, București, 1978, p. 302, 307.

18. *Ignatie către Simrneni*, în *Scrierile Părinților Apostolici*, trad. de Pr. D. Fecioru, București, 1979, p. 182.

credincioșilor, după harul ce li s-a dat.

Credincioșii sunt un trup în Hristos și credincioșii sunt mădulare unii altora și fiecare mădular îndeplinește o anumită funcție, este înzestrat cu o harismă.

Fiecare să-și folosească darul spre creșterea trupului lui Hristos, spre zidirea Bisericii, spre binele comun. Harismaticii trebuie să slujească Biserica în mod conștiincios, sincer, cu sârguință și cu dragoste nefățarnică (Romani 12, 9). Trebuie să dea dovadă de smerenie, respectându-și semenii „cu duhul să fie fierbinți“ ceea ce înseamnă folosirea harismei neîncetat și cu ardoare în slujba Domnului.

În exercitarea harismei este nevoie de nădejde, răbdare, rugăciuni, dragoste față de semeni, participarea la necazurile și la bucuriile lor, de trăire în pace cu toți oamenii și de iubirea față de vrăjmași (Romani 12, 12-21).

Corintenilor le face cunoscut că deși darurile sunt felurite, există un singur Duh, acestea sunt slujiri ale aceluiași Domn și lucrări ale aceluiași Dumnezeu. Cu alte cuvinte, darul este împărțit de către Duhul Sfânt, pentru a sluji Domnului, care slujire, presupune o lucrare, iar Cel care lucrează este Dumnezeu.

Deci Duhul Sfânt conferă harisma cui voiește, primitorul neevidențându-se cumva, neavând vreun merit, cu scopul de a sluji Domnului, iar cel care lucrează prin harismatic este Dumnezeu. Analogia dintre trupul omenesc și trupul lui Hristos o găsim și în această scriere: „*Iar voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare (fiecare) în parte*“ (I Corinteni 12, 27). Mădularele îndeplinesc funcțiuni diferite (specifice), dar slujesc întregului, aceluiași trup.

Asemenea și în Biserică, darurile sunt împărțite, fiecare având rolul său în lucrarea de zidire a ei. Înțelegerea greșită a harismelor ducea la dezordine în comunitatea din Corint.

De aceea sunt sfătuiți să râvnească la darurile cele mai bune (I Corinteni 12, 31), adică la cele care zidesc.

Existau cazuri printre creștinii din Corint, de harismatici care, uitând de adevăratul sens al darului primit, se socoteau superiori semenilor lor. Erau lipsiți de dragoste.

Sf. Ap. Pavel le recomandă dragostea cu roadele ei, ca fiind cea mai

19. Sf. Ignatie Teoforul, *Ignatie către Policarp*, idem, p. 187.

20. Sf. Clement Romanul, *Epistola către Corinteni* (1), idem, p. 66.

înaltă cale de desăvârșire. Harismele se vor desființa, spune Apostolul, dar dragostea nu cade niciodată (I Corinteni 13, 8).

Iar în Epistola către Efeseni, la cap. 4, după ce-i îndeamnă să umble cu vrednicie după chemarea cu care au fost chemați „*cu smerenie, blândețe și îndelungă răbdare, îngăduindu-se unii pe alții în iubire, să se silească a păzi unitatea Duhului întru legătura păcii*“, le face cunoscut că este un singur trup, prin aceasta înțelegându-se Biserica; un singur Duh, adică același Duh care a întemeiat Biserica și este Izvorul darurilor și toți au fost chemați prin acest Duh, la o singură nădejde a chemării sale, cu alte cuvinte chemarea la viață, care de altfel este scopul Bisericii, mântuirea, viața veșnică, căci Mântuitorul a venit „*ca lumea viață să aibă și din belșug să aibă*“ (Ioan 10,10). Sf. Ap. Pavel spune mai departe că, „*este un Domn, o credință și un Botez*“ (Efeseni 4, 5), ceea ce înseamnă o singură ușă de intrare în Biserică prin mărturisirea aceleiași credințe în unicul Domn Dumnezeu. Fiecărui membru al Bisericii i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos, pentru a sluji la zidirea trupului lui Hristos (Efeseni 4, 12). Apostolii, proorocii, binevestitorii, păstorii și învățătorii sunt chemați, prin darurile ce li s-au împărțit, a lucra spre desăvârșirea sfinților, la lucrul slujirii, la zidirea trupului „*lui Hristos*“ (Efeseni 4,12). Începând cu versetul 12 până la vers. 16 inclusiv, se arată efesenilor rolul harismelor în Biserică: „*Până vom ajunge toți la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos*“ (4, 13).

„*Ca să nu mai fim copii și jucăria valurilor, purtați încoace și încolo de orice vânt al învățaturii, prin înșelăciunea oamenilor, prin viclesugul lor, spre uneltirea rătăcirii, ei ținând adevărul, în iubire să sporim întru toate, pentru El, care este Capul - Hristos. Din El, tot trupul alcătuit și bine încheiat, prin toate legăturile care îi dau tărie, își săvârșește creșterea, potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare și se zidește întru dragoste*“ (4, 15-16).

Omul care a ajuns la unitatea de credință, la cunoașterea lui Hristos și la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos, rămâne neclintit în fața valurilor, a învățăturilor false care conduc la rătăcire. El se călăuzește după adevărul cel în iubire și slujește pentru sporirea, consolidarea și extinderea Bisericii în vederea cuprinderii tuturor oamenilor în Hristos - Capul Bisericii. De la Hristos prin Duhul Sfânt „*tot trupul bine alcătuit și bine încheiat...*“ își săvârșește creșterea potrivit lucrării măsurate fiecăruia din mădulare, adică potrivit harismei fiecărui credincios, care este

dator să zidească întru dragoste, care le întrece pe toate și supraviețuiește tuturor virtuților și harismelor.

Dar să vedem care sunt și în ce constă fiecare harismă în parte:

1. Harisma apostoliei (οι αποστολοι = apostolii) „Și pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi apostoli...” (I Corinteni 12, 28, Efeseni 4, 11).

Cuvântul apostol (ο αποστολος) înseamnă trimis, vestitor, sol. S-au numit apostoli cei 12 apostoli ai Domnului fiindcă au fost trimiși să vestească Evanghelia. „Iată Eu vă trimit pe voi” (Matei 10, 16) sau „mergând învățați toate neamurile” (Matei 28, 19). „Precum M-a trimis pe mine Tatăl și Eu vă trimit pe voi”. (Ioan 20, 21). „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura” (Marcu 16, 15).

Observăm că harul apostoliei l-au primit de la Hristos prin mandat special, iar la Cincizecime primesc plenitudinea harului, o dată cu o mulțime de harisme. Apostolul este cel care posedă și exersează mai multe harisme. Astfel ei învață, vorbesc în limbi, talmăcesc, botează, hirotonesc episcopi, preoți și diaconi, fac minuni, tămăduiesc bolnavi, înviază morți, alungă duhurile necurate, îndeamnă la rugăciune, la fapte bune, slujesc Cuvântul Evangheliei, binecuvântându-L pe Hristos, păstoresc credincioșii pe calea mântuirii, îi apără de învățăturile greșite etc. Toate acestea sunt evidențiate în cartea Faptele Apostolilor, în Epistolele pauline și sobornicești. Creștinii sunt zidiți pe temelia Apostolilor și proorocilor, adică baza credinței membrilor Bisericii o formează învățătura, Sf. Apostoli despre „Piatra cea din capul unghiului - Hristos” despre care au prezis și profeții (Efeseni 2, 20).

Apostolii transmit puterea preoției, prin punerea mâinilor, episcopilor, preoților și diaconilor, care formează cele trei trepte ale ierarhiei. Ei au răspândit Evanghelia, au organizat, au condus Biserica în chip văzut și au predat această misiune ierarhiei bisericești, prin succesiune apostolică.

Apostolii controlau, disciplinau pe harismatici sau chiar interziceau unele harisme care nu slujeau la zidirea Bisericii (I Corinteni 14, 13-28)²¹, ei formau autoritatea în Biserică.

Termenul de Apostol cu sensul etimologic de trimis sau vestitor se întâlnește în Epistola a II-a către Corinteni 8, 23, unde Sf. Ap. Pavel vorbește despre trimișii Bisericilor, aceștia erau creștinii pe care Corinteni îi delegau să ducă colecta la Ierusalim pentru creștinii săraci din Iudeea²². În scrierea către Filipeni, Epafrodit este numit apostol (trimis) al filipenilor (2, 25), iar la Epistola către Evrei, spune că Iisus este *apostolul* mărturiei noastre la Tatăl (3, 1).

Sfântul Apostol Pavel folosește expresia „cei doisprezece“ (I Corinteni 15, 5), când amintește de arătarea Mântuitorului, prin aceasta, evident, înțelegându-se cei 12 Apostoli. Pe sine se socotește apostol, chemat de Însuși Hristos pe drumul Damascului. (Galateni 1,1; I Corinteni 1,1; Romani 1, 1-5).

De asemenea pe colaboratorii săi îi numește apostoli: pe Barnaba (I Corinteni 9, 4-6; Galateni 2, 1-9), pe Andronic și Iuniaș, care sunt vestiți între apostoli (Romani 16, 7), Sf. Clement Romanul vorbind despre misiunea și rolul Apostolilor, arată: „Apostolii primind, deci, poruncă, încredințați fiind prin Învierea Domnului Iisus Hristos și având încredere în cuvântul lui Dumnezeu, au ieșit cu adevăratele Duhului lui Dumnezeu, binevestind că are să vină împărăția lui Dumnezeu.

Predicând, dar, în țări și în cetăți, au pus episcopi și diaconi pentru cei ce aveau să creadă pe cei ce au crezut „întâi, după ce au fost probați de Domnul“²³.

În „Învățătura celor 12 Apostoli“ se arată deosebirea dintre adevăratul apostol și cel fals: „Orice apostol care vine la voi să fie primit ca Domnul, dar să nu rămână decât o zi; iar dacă e nevoie și a doua zi, dar dacă rămâne trei zile este profet fals.

Apostolul, când pleacă să nu ia nimic decât pâine, până ce găsește alt sălaș; dar dacă cere bani este profet fals²⁴.

Așadar, adevăratul apostol își îndeplinește misiunea în mod sincer și dezinteresat, numai pentru dragostea lui Hristos, fără să facă sminteală, ca să fie defăimat.

Trebuie să se arate ca slujitor al lui Dumnezeu „în multă răbdare, în necazuri și în nevoi, în bătăi, în temnițe, în tulburări, în ostenele, în privegheri, în posturi, în curăție, în cunoștință, în îndelungă răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică...“ (II Corinteni 6, 3-6).

Rezultă de aici, că adevăratul apostol, convins de adevărul credinței lui Hristos, suportă orice necaz pentru Hristos, răspunzând la toate cu răbdare și bunătate.

Harisma Apostoliei, era după părerea celor mai mulți comentatori

21. Magistrand Pr. Ion Mircea, *op. cit.*, p. 91.

22. Pr. Constantin Gheorghe, *op. cit.*, p. 25.

23. Sf. Clement Romanul, *Epistola către Corinteni* (1), idem, p. 68.

24. *Învățătura celor 12 Apostoli*, în *Scrierile Părinților Apostolici*, trad. de Pr. D. Fecioru, București, 1979, p. 30.

moderni, darul de a expune cu o extraordinară putere de convingere fundamentele credinței creștine.

Acest dar presupunea deci, o iluminare specială, excepțională din partea Sfântului Duh. Acestui dar îi era asociată profeția în sensul strict, adică puterea de a descoperi tainele prezentului și viitorului²⁵.

2. Harisma profeției (οι προφηται = profeții), I Corinteni 12, 10; I Corinteni 12, 28, Romani 12, 6; Efeseni 4, 11), ocupă locul al doilea după apostolie.

Sf. Apostol Pavel, îi îndeamnă pe cei ce au darul profeției, să profețească după măsura credinței (Romani 12, 6), căci „cel care proorocește, vorbește oamenilor și zidește Biserica“ (I Corinteni 14, 3,4).

Acest dar avea rolul de a edifica, de a îndemna și de a mângâia pe credincioși, precum și, câteodată, darul de a prevesti viitorul (I Corinteni 14, 3; Fapte 11, 27-28; 13, 1-2; 21, 4, 8-12)²⁶. Proorocia are drept scop întărirea credincioșilor. Cei cu darul proorociei sunt sfătuiți să vorbească doi sau trei, pe rând, iar ceilalți să judece, și chiar toți pot prooroci, unul după altul, ca toți să ia învățătură și mângâiere. În Biserica primară s-ar părea că se împlinesc cuvintele lui Moise: Dumnezeu a voit ca tot poporul Lui să fie profeți (Numeri 11, 29). Acest dar remarcabil la poporul evreu a găsit expresie la Ioan Botezătorul (Matei 12, 9) și la Iisus Hristos (Matei 13, 57; 21, 11; Levitic 24, 19)²⁷.

Profeția ca harismă este un dar al Bisericii ca totalitate (Fapte 19, 6, cf. Fapte 2, 17; I Corinteni 11, 4) manifestându-se în unele persoane, cum au fost Agav, Iuda, Sila, cele patru fiice ale lui Filip (Fapte 11, 28; 15, 32; 21, 9-10). Profeția era o chemare pătrunzătoare care ducea la convingere, mângâiere, învățătură și edificare (I Corinteni 14, 24, 31, 39).

Exemplu întâlnim la Iuda și Sila, care fiind prooroci „au mângâiat prin multe cuvântări pe frați și s-au întărit“ (Fapte 15, 32). Indicația Sfântului Apostol Pavel ca „proorociile să nu le disprețuiți“ (I Tesaloniceni 5, 20), privește atenția ce trebuie acordată profeților. „Dar nu oricine grăiește în duh este profet, ci numai dacă are purtările Domnului. Deci după purtări se va cunoaște profetul fals și profetul“²⁸.

25. L. Cl. Fillion, „*La Sainte Bible*“, Paris, 1925, p. 89.

26. Diac N.I. Nicolaescu, *Actualitatea epistolei I-a către Corinteni* (urmare) în Studii Teologice (III, seria a II-a) nr. 3-4, p. 193, 1951.

27. *Encyclopaedia of Religion and Ethies*, vol. III, New York, 1911, p. 369.

Integritatea morală a celui înzestrat cu harisma proorociei, trăirea lui potrivit învățaturii Mântuitorului constituie criteriul recunoașterii adevăratului profet.

3. Evangheliștii (οι ευαγγελισται) (Efeseni 4, 11; II Timotei 4, 5) sunt cei care merg din cetate în cetate, remarcându-se prin zelul lor deosebit în lucrarea acestei harisme. Ei îndeplineau cuvântul Domnului „Mergând, învățați toate neamurile“ (Matei 28, 9); „propovăduiți Evanghelia la toată făptura“ (Marcu 16, 15). Primii binevestitori ai cuvântului au fost Sf. Apostoli. După ei, ucenicii lor, primind de la Duhul Sfânt această putere de a binevesti, au continuat predica la neamuri. Timotei este îndemnat să facă „lucru de evanghelist“ (II Timotei 4, 5); Sf. Arhid. Ștefan îl binevestește pe Iisus (Fapte 7); diaconul Filip „propovăduiește împărăția lui Dumnezeu“, „binevestea prin toate cetățile (Fapte 8, 40).

După uciderea Sf. Ștefan, „mulți care se risipiseră din pricina prigonirii, unii propovăduiau Evanghelia numai iudeilor, alții însă, bărbați ciprieni și cireneni, venind în Antiohia vorbeau și către Elini, binevestind pe Domnul Iisus“ (Fapte 11, 20).

Pavel și Barnaba au fost chemați să binevestească Evanghelia la neamuri (Fapte 13, 2) în Antiohia Psidiei, Iconiu, Listra, Derba etc. (Fapte 13, 14). Pavel și Sila porneau în a doua călătorie misionară încredințați de către frați harului dumnezeiesc, adică să vestească cuvântul lui Dumnezeu (Fapte 15, 40, 16, 17). Apollo vestește în Efes (Fapte 18, 25), Iacob, Chefa și Ioan binevestesc la cei tăiați împrejur, iar Pavel și Barnaba la neamuri (Galateni 2, 9); Priscila și Acvila sunt tovarăși de lucru în Hristos (Romani 16, 3); Epenet pârga Ahaiei în Hristos (Romani 16, 5); Andronic și Junias vestiți între apostoli (16, 7); Urban „tovarășul de muncă în Hristos“ (16, 9); Trifena și Trifosa s-au ostenit în Domnul (16, 12); Timotei, Tihic (Efeseni 6, 21); Epafrodit (Filipeni 2, 25), Clement (Filipeni 4, 3), Onisim, Aristarh, Marcu, Justus au lucrat cu Sf. Ap. Pavel pentru împărăția lui Dumnezeu (Coloseni 4, 9-11) Marcu, Aristarh, Dimas, Luca însoțitorii mei de lucru (Filimon 24).

Toți ucenicii sus-amintiți, au îndeplinit și misiunea de binevestitori, de lucrători în ogorul lui Dumnezeu.

Necesitatea propovăduirii Evangheliei și responsabilitatea acestei

28. *Învățătura celor 12 Apostoli* idem, p. 30.

lucrări sunt evidențiate de Sf. Ap. Pavel: „Căci dacă vestesc Evanghelia nu-mi este laudă, pentru că stă asupra mea datoria. Căci, vai mie dacă nu voi binevesti“ (I Corinteni 9, 16).

4. Darul învățaturii și al îndemnării (η διδασκαλία και η παρακλήσεις) (Romani 12, 7, 8; I Corinteni 12, 28; Efeseni 4, 3). Primul, implică învățătura creștină sistematică, al doilea - tactul de a-i atrage la creștinism, ca oamni câștigați să ducă o viață mai frumoasă, mai înaltă²⁹.

Învățătorii, spre deosebire de profeți, vorbeau după ce studiau în prealabil, pe când profeții vorbeau prin descoperire, în mod spontan, ceea ce le dădea Duhul să grăiască.

Învățătorul și profetul aveau aceeași misiune: de a învăța, singura deosebire fiind cea arătată mai sus.

Dar și evanghelistul avea misiunea de a învăța, însă, învățătorul era legat de o anumită comunitate căreia îi preda Cuvântul lui Dumnezeu, pe când evanghelistul predica învățătura, mergând din cetate în cetate.

„Învățătorii (οι διδασκαλοι) erau creștinii care studiau temeinic învățătura creștină și primeau darul de a expune didactic, ascultătorilor“ (Fapte 13, 1; I Timotei 2, 7, II Timotei 1, 11)³⁰. În Antiohia erau prooroci și învățători printre care: Barnaba și Simeon ce se numea Niger și Luciu Cirineul, Manain și Saul“ (Fapte 13, 1).

Sf. Ap. Pavel este „învățător păgânilor“ (I Timotei 2, 7); „învățător al neamurilor“ (II Timotei I, 11), acest lucru dovedindu-se din scrierile sale adresate în cea mai mare parte păgânilor (creștinilor proveniți dintre păgâni). Cel care învăța avea și darul de a îndemna la primirea și urmarea învățaturii. Prin învățatură și trăire, creștinii aveau să fie exemple de urmat pentru cei slabi și pentru păgâni.

Timotei este sfătuit „să ia aminte la citit, la îndemnat, la învățatură“ (I Timotei 4, 13) ... să se păzească pe sine și învățătura în care trebuie să stăruie și astfel va dobândi mântuirea atât el cât și ascultătorii săi (I Timotei 4, 16).

5. Cuvântul înțelepciunii (λογος σοφιας) (I Corinteni 2, 6-15; I Corinteni 12, 8), era harisma de a pătrunde tainele lui Dumnezeu, în special taina mântuirii neamului omenesc curpinsă în iconomia divină.

Acest dar, se dă celor ce-L iubesc pe Dumnezeu și această cunoaștere constă în pătrunderea „a cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la

29. *Encyclopaedia of Religion and Ethics*, p. 369.

30. Diac. Prof. N.I. Nicolaescu, *op.cit.*, p. 193.

inima omului nu s-au suit“ (I Corinteni 2, 9).

Dumnezeu, prin Duhul Sfânt conferă acest dar unor creștini pentru a le grai „lămurind lucruri duhovnicești oamenilor duhovnicești“. Cuvântul înțelepciunii zidește Biserica numai în Biserică și se adresează creștinului, omului nou, îmbrăcat în Hristos, iar nu în afara Bisericii, omului firesc, necredincios pentru care este nebunie (I Corinteni 2, 13-14).

„Cuvântul înțelepciunii este darul de a expune sistematic adevărurile speculative ale religiunii creștine, adică dogmele și tainele care depășesc puterea noastră de înțelegere“ (I Corinteni 2, 6-10)³¹.

Dumnezeu, spune Sf. Ap. Pavel nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii, al dragostei și al înțelepciunii (II Timotei 1, 7).

Sf. Ap. Petru scrie, referitor la epistolele pauline că Sf. Ap. Pavel a scris după înțelepciunea dată lui și sunt anevoie de înțeles pentru cei neștuturi și neîntăriți (II Petru 3, 15-16).

Înțelepciunea ca harismă era înțelepciunea dumnezeiască, amintită la (I Corinteni 2, 6) și constă în „înțelepciunea tainelor celor mai revelate ale creștinismului, față de acele dogme creștine care formau obiectul științei obișnuite a credincioșilor“.

Acest dar „era împărtășit mai ales apostolilor și altor mari predicatori ai credinței³² (profeți, evangheliști, îndemânători, păstori etc).

6. Cuvântul cunoștinței (λογος γνωσεως) (I Corinteni 12, 8), era darul prin care unii creștini ajungeau la o cunoaștere aprofundată a învățăturii creștine și o predau sistematic celorlalți membri ai Bisericii. Harismaticul avea rațiunea luminată și încălzită de credință, capabilă de a pătrunde adevărurile dumnezeiești. Mântuitorul spune: „Nimeni nu cunoaște pe Fiul decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere“ (Matei 11, 27). Deci Iisus prin Duhul Sfânt împărtășește darul cunoștinței celor cărora voiește El. Este vorba de o descoperire asemenea cu aceea a lui Petru, când a mărturisit: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, căruia nu trup și sânge i-a descoperit aceasta, ci Tatăl ceresc“ (Matei 16, 16-17).

Cuvântul cunoștinței a fost cel predicat de Petru la Cincizecime, de Arhidiaconul Ștefan, diac. Filip, Pavel, Barnaba etc. Corinteni, spune

31. *Ibidem*, p. 192-193.

32. L.Cl. Fillion, *op.cit.*, p. 180.

Ap. Pavel, „s-au îmbogățit deplin în tot cuvântul și în toată cunoștința“ (I Corinteni 1, 5); „și primind Duhul cel de la Dumnezeu ca să cunoaștem cele dăruite nouă de Dumnezeu“ (I Corinteni 1, 12). Sf. Ap. Pavel spune: „Căci prin descoperire ni s-a dat în cunoștință această taină, precum scria înainte pe scurt de unde citind puteți să cunoașteți priceperea mea în taina lui Hristos“ (Efeseni 3, 3-4; Corinteni 1,9). „Cunoștința lui Dumnezeu înseamnă că cel întărit în aceasta prin smerita cugetare și rugăciune a fost cunoscut de Dumnezeu și s-a îmbogățit de la Dumnezeu cu cunoștința tainelor Lui mai presus de fire. Cunoștința celui duhovnicesc e o reflectare a cunoștinței lui Dumnezeu în el; căci orice cunoștință este prin participarea la ceea ce a cunoscut“³³.

Cel dotat cu harul cunoștinței, iubește pe Dumnezeu și pe aproapele, ca ceva foarte prețios și ajunge la cunoașterea tainelor dumnezeiești după cum l-a învrednicit Duhul Sfânt. Prin iubire împlinește voia lui Dumnezeu, întorcând suflete și scoțând vrednici din nevrednici³⁴. Cuvântul cunoștinței era darul de a explica pe înțelesul tuturor și cu ajutorul analogiilor cunoscute, adevărurile elementare ale creștinismului, adică acelea care alcătuiesc cateheza obișnuită destinată majorității credincioșilor³⁵.

7. Credința minunată (πιστις) (I Corinteni 12, 9) nu este prima dintre cele trei virtuți teologice, ci este o harismă, „este darul excepțional împărțit anumitor creștini, prin care ei fac minuni“.

Ea era acea harismă specială ce consta dintr-o credință în stare să mute și munții din loc, credința despre care a vorbit Mântuitorul, (Marcu 11, 22-24; Luca 12, 28-30; 17, 5; Matei. 6, 30; 8, 26; 14, 31; 16, 8; 18, 20) și despre care se face mențiunea și la Fapte 4, 31; I Corinteni 13, 2 etc³⁶. Cartea Faptele Apostolilor menționează ca „bărbați plini de credință și de Duh Sfânt“ pe Sf. Arhidiacon Ștefan, diaconii Barnaba și alții (Fapte 6, 5; 11, 24), Sf. Ap. Iacob spune că rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav“ (5, 15), referindu-se la puterea credinței preoților Bisericii. Virtutea credinței o are fiecare creștin dar această credință amintită de Sf. Ap. Pavel la I Corinteni 12, 9, „este o credință făcătoare de minuni a cărei condiție este virtutea credinței, dar se împărtășește numai unor persoane³⁷.

8. Darul vindecărilor (χ ιαματων) (I Corinteni 12, 8) „constă în

33. Cuviosul Nichita Stithatul, *op.cit.*, p. 345.

34. *Ibidem*, p. 345.

35. Prof. N.I. Nicolaescu, *op.cit.*, p. 193.

puterea de a vindeca bolile atât prin efectul rugăciunii pline de credință, cât și prin atingerea bolnavului cu mâna, cu hainele sau numai cu umbra³⁸. Mântuitorul i-a asigurat pe ucenicii Săi și pe toți ce vor crede în El, că vor dispune de puteri taumaturgice, prin cuvintele: „peste cei bolnavi își vor pune mâinile și se vor face sănătoși“ (Marcu 16, 18); „tămăduiți pe cei neputincioși, curățați pe cei leproși“ (Matei 10, 8) „și le-a dat putere asupra duhurilor necurate ca să le scoată afară și să tămăduiască orice boală și orice neputință“ (Matei 10, 1).

Profeția, darul facerii de minuni, darul vindecărilor sunt legate de credință, sunt manifestări ale puterii credinței.

Vindecări minunate sunt prezentate în cartea Faptele Apostolilor, astfel: Petru și Ioan vindecă un olog la templu; Petru îl vindecă pe Enea; Pavel vindecă ologul din Listra, pe tatăl lui Publius în Malta etc. (Fapte 3, 7; 9, 34; 14, 10; 28, 8-9).

9. Darul facerilor de minuni $\delta\upsilon\nu\alpha\mu\epsilon\iota\varsigma; \epsilon\nu\epsilon\rho\gamma\eta\mu\alpha\tau\alpha \delta\upsilon\nu\alpha\mu\epsilon\omega\nu$ (I Corinteni 12, 10; 28). Creștinii care au credință minunată, puternică, nezdruccinată în Iisus Hristos sunt capabili să facă diferite minuni. După cuvântul Mântuitorului „șerpi vor lua în mână și chiar ceva dătător de moarte de vor bea nu-i va vătăma“ (Marcu 16, 18), ... „demoni vor izgoni în numele Meu...“ „vor învia morți...“ (Matei 10, 8).

Facerea de minuni era o putere asupra legilor firii (Matei 17, 20; Fapte 4, 31; 16, 25-26; 28, 3-6)³⁹.

La Sinodul Apostolic de la Ierusalim, Barnaba și Pavel au istorisit semnele și minunile pe care le-a făcut Dumnezeu prin ei, între neamuri. De fapt, Sfinții Apostoli, imediat după Cincizecime au impresionat mulțimile: „și s-a făcut peste tot sufletul frică fiindcă multe minuni și semne se făceau prin Apostoli“ (Fapte 2, 43; 4, 30; 5, 12).

Darul puterilor era darul de a face minuni: învierea morților, scoaterea duhurilor necurate, pedepsirea păcătoșilor (Fapte 4, 30; 5, 16; 8, 7; 19, 12)⁴⁰.

Sf. Arhidiacon Ștefan și diaconul Filip făceau „minuni și semne mari în popor“ (Fapte 6, 8; 8, 16), „Iar Dumnezeu făcea prin mâinile lui Pavel minuni neobișnuite“ (Fapte 19, 11).

36. Pr. Constantin Gheorghe, *op.cit.*, p. 27.

37. Iosif Olariu, *Epistolele Sf. Ap. Pavel, Romani, Corinteni, Galateni, Efeseni*, Caransebeș, 1910, p. 362.

38. Prof. N.I. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 193.

39. *Ibidem*, p. 193.

„Mântuirea, care a luat obârșia din propovăduirea Domnului ne-a fost adevărată de cei ce au ascultat-o, împreună mărturisind și Dumnezeu cu semne și cu minuni și cu multe feluri de puteri și cu darurile Duhului Sfânt, împărțite după a Sa voință“ (Evrei 2, 3-4). Deci propovăduirea Evangheliei a fost întărită cu minuni, a fost sprijinită de darurile Duhului Sfânt. Cartea Faptele Apostolilor prezintă lucrarea minunilor sub diferite aspecte: pedeapsă cu moartea pentru minciună la Anania și Sofira (5, 5, 10); pedeapsă cu orbire pentru împotrivire la cuvântul Evangheliei a vrăjitorului Elimas (Fapte 13, 11); vindecarea de duh pitonicesc a slujnicei din Filipi (7, 16, 18); cutremur ce a deschis ușile temniței și a dezlegat cătușele celor închiși care a culminat cu botezul temnicerului și eliberarea din închisoare a lui Pavel și Sila (Fapte 16, 25), învierea lui Eutihie (Fapte 20, 10) etc.

Sf. Ap. Pavel spune Corintenilor că: „Dovezile mele de Apostol s-au arătat la voi în toată răbdarea, prin semne, prin minuni și prin puteri“ (II Corinteni 12, 12). Asemenea tuturor Apostolilor adevărați și lui i-au fost împărtășite harisme, care să-i încununeze și să-i favorizeze vestirea Evangheliei lui Hristos spre zidirea Bisericii. Nu numai apostolii au fost cei înzestrați cu asemenea puteri, ci după Nichita Stithatul, și unii dintre cei care au primit botezul⁴¹.

10. Ajutorările, cel care miluiește, cel care împarte (αντιλημψεις; ο ελεων; ο μεταδιδουζ) (I Corinteni 12, 28; Romani 12, 8) luate împreună alcătuiesc ceea ce numim credința în acțiune sau mai bine zis „credința lucrătoare prin iubire“ (Galateni 5, 6).

Aceste harisme exprimă dragostea față de semenii.

De la început printre creștini se aflau și cei cu darurile ajutoarelor care erau alături de cei în nevoi, în primejdii, de cei cu o stare materială precară. Astfel un grup de credincioși îl ajută pe Sf. Ap. Pavel să scape de furia iudeilor (Fapte 9, 25), creștini din Antiohia strâng ajutoare pentru frații din Iudeea (Fapte 11, 29; Tavita era plină de fapte bune și de milostenii (Fapte 9, 36), ucenicii din Listra îl ajută pe Pavel, după ce a fost bătut de iudeii instigatori din Antiohia și Iconia.

Sf. Ap. Pavel îi îndeamnă pe creștinii și capii Bisericii la Milet să-i ajute pe cei slabi, după cuvântul Domnului Iisus „Mai fericit este a da decât a lua“ (Fapte 20, 35). Corintenilor le face cunoscut că în Macedonia creștinii

40. Iosif Olariu, *op.cit.*, p. 363.

41. Nichita Stithatul, *op.cit.*, p. 347.

au strâns ajutoare pentru cei lipsiți și consideră acest dar de folos. Spune el: „ci precum în toate prisosiți: în credință, în cuvânt, în cunoștință, în orice sânguință, în iubirea voastră către noi, așa și în acest dar să prisosiți“ (II Corinteni 8, 7), arătând că pe lângă celelalte daruri nu trebuie să lipsească darul ajutorării. Cu siguranță, de colectă se ocupau creștinii dăruți cu harisma ajutorării dintre care Sf. Pavel amintește pe Tit și pe trimișii Bisericilor. „Pentru că slujirea acestui dar nu numai că împlinește lipsurile sfinților, ci prisosește prin multe mulțumiri în fața lui Dumnezeu“ (II Corinteni 9, 12); continuă apostolul, evidențiind importanța acestei harisme.

În Biserica primară, după cum se observă, harismele milosteniei, a ajutorării și a împărțirii se aflau la loc de cinste printre celelalte daruri și nu trebuia să lipsească din comunitatea creștină, ci trebuia râvnită ca și profeția și ca de altfel toate darurile mai bune (I Corinteni 12, 31).

11. Păstorii, cârmuitorii, cei care stau în frunte, erau creștinii înzestrați cu darul conducerii comunităților (I Tesaloniceni 5, 12).

Acest dar l-au avut în principal Apostolii, care la rândul lor l-au transmis, ierarhiei bisericești prin taina hirotoniei. „Asupra acestora a trecut treptat, toată puterea de a învăța, de a sfinți și de a conduce pe credincioși în Biserica lui Dumnezeu“⁴².

Acest dar al conducerii era acordat în vederea cârmuirii practice a Bisericii, potrivit funcțiilor administrative, totdeauna și pretutindeni atât de delicate⁴³.

Acești cârmuitori aveau misiunea de „a dojeni pe cei fără de rânduială, a îmbărbăta pe cei slabi la suflet, a sprijini pe cei neputincioși și a avea răbdare îndelungată față de toți, a lua seamă să nu răsplătească nimeni cuiva răul cu rău etc“ (I Tesaloniceni 5, 14-15).

12. Glosolalia (γενη γλωσσων) (I Corinteni 12, 10; 28; 14). „Cei ce vor crede, spunea Mântuitorul, în limbi noi vor grăi“ (Marcu 16, 17).

Despre acest dar se vorbește mai pe larg la I Cor. 14, unde se compară cu profeția. Sf. Ap. Pavel spune, referitor la vorbirea în limbi: „Cel ce vorbește în limbi nu vorbește oamenilor ci lui Dumnezeu, nimeni nu-l înțelege, ci el, în duh grăiește taine“ (I Corinteni 14, 2), iar cel ce proorocește vorbește oamenilor spre zidire, îndemn și mângâiere“.

Glosolalia zidește subiectul, iar profeția, Biserica.

42. Prof. N.I. Nicolaescu, *op.cit.*, p. 193.

43. Fillion (L. Cl.), *op.cit.*, p. 181.

Pentru a folosi Bisericii, glosolalia trebuie să fie urmată de tălmăcire. Apostolul Pavel, ca posesor al mai multor harisme, scrie corintenilor că dacă ar veni la ei grăind în limbi „nu le-ar folosi la nimic, dacă nu le-ar vorbi în descoperire sau în cunoștință sau în proorocie sau în învățătură“. Este necesară tălmăcirea limbilor după glosolalie pentru a putea înțelege și ceilalți ceea ce se spune, și să răspundă „amin“ după mulțumirea sau binecuvântarea rostită în duhul.

Duhul și mintea trebuie să participe în lucrarea harimei, taina și dezlegarea tainei strâns unite pentru a nu crea neîncredere și dispreț din partea auditoriului care era alcătuit și din necredincioși.

Apostolul neamurilor mărturisește că vorbește în limbi mai mult decât toți harismaticii la un loc.

Preferă însă vorbirea scurtă și pe înțeles, celei lungi și neclare. Aducând în discuție textul de la Isaia 28, 11, care spune: „voi grăi acestui popor în alte limbi și prin buzele altora și nici așa nu vor asculta de Mine, zice Domnul“ susține că limbile sunt semn pentru cei necredincioși, iar profeția pentru cei credincioși. El dă îndrumări cum trebuie folosite harismele în Biserică, pentru a nu produce dezordine, ceea ce contravine scopului lor. „Când vă adunați împreună fiecare din voi are psalm, are învățătură, are descoperire, are limbă, are tălmăcire, toate spre zidire să se facă“ (I Corinteni 14, 26). De fiecare dată vorbirea în limbi să se facă în ordine, urmată de tălmăcire, fără de care glosolalul să tacă în Biserică și să-și vorbească numai lui și lui Dumnezeu. Se impune evitarea dezordinii, fiindcă Dumnezeu nu este al neorânduiei, ci al păcii (I Corinteni 14, 33).

În final Apostolul recomandă: „Așa că, frații mei, râvniți a prooroci și nu opriți să se grăiască în limbi. Dar toate să se facă cu cuviință și după rânduială“ (I Corinteni 14, 39-40). Harisma glosolaliei apare ca rezultat imediat al Pogorârii Sfântului Duh, întrucât Scriptura se vestește în diferite limbi. Limbile vorbite de Apostoli atunci erau înțelese de iudeii din diaspora veniți la Ierusalim cu ocazia sărbătorii Cincizecimii. Apostolul Petru vine apoi și tălmăcește cele grăite în limbi, pentru iudeii localnici care nu înțelegeau și pentru cei ce înțelegeau cele grăite însă nu-și puteau explica minunea.

„Vorbirea în limbi de la Cincizecime era o descoperire predicată cu însuflețire, era o vorbire cu înțeles fiindcă străinii prezenți erau „uimiți“ și știau că li se vorbește despre faptele minunate ale lui Dumnezeu (Fapte 2, 11).

Este cu totul exclus ca vorbirea în limbi prin darul Sfântului Duh

să însemneze o bolborosire de vorbe într-o limbă inexistentă și de nimeni pricepută, căci atunci nu s-ar mai vorbi de limbi și nici de limbi noi (Marcu 16, 17); iar mai presus de toate, ar fi de neînălțurat contradicția cu textul atât de limpede de la cap. 2 din Faptele Apostolilor. Glosolalia, numai atunci este proorocie, când ascultătorii sunt străini și înțeleg ce li se vorbește⁴⁴. De aceea, Sf. Ap. Pavel atrage atenția corintenilor că vorbirea în limbi într-o biserică alcătuită numai din localnici nu-și are rostul (I Corinteni 14, 19).

Deci vorbirea în limbi era un dar dat de Duhul Sfânt unor membri ai Bisericii pentru a vesti Evanghelia celor de alt neam, era o pregătire dăruită de Duhul Sfânt, iar nu o pregătire în învățarea limbii prin eforturi personale.

Glosolalia era învățat direct de Duhul, limba străină o primea ca dar. Faptul minunat de a vorbi același om adesea neinstruit, mai multe limbi, anterior necunoscute dovedește marea putere a lui Dumnezeu, în speță a Sfântului Duh. Aceasta era situația la Cincizecime⁴⁵.

13. Tălmăcirea limbilor (ερμηνεια γλωσσων) (I Corinteni 12, 10; 30; 14, 27-28) „era darul înțelegerii și tâlcuirii glosolaliei”⁴⁶. Este legată de glasolalie, este aceea care dă sens glosolaliei, o lămurește credincioșilor pentru a-și realiza scopul.

Sf. Ap. Pavel spune Corintenilor că „fără tălmăcire să nu se vorbească în limbi” (I Corinteni 14, 28). Chiar la Cincizecime Sf. Ap. Petru a tălmăcit vorbirea în limbi a Apostolilor și apare ca primul talmăcitor în Biserică.

Deci, tălmăcirea a apărut deodată cu glosolalia și numai împreună servesc la zidirea Bisericii. Nu poate fi vorba de una fără cealaltă.

14. Deosebirea duhurilor (I Corinteni 12, 10 διακρισεις πνευματων) era puterea de a identifica cu exactitate originea și caracterul fiecărei harisme spre a elimina pe cele neadevărate și păgubitoare (Fapte 13, 6-12; 16, 16-18; I Tesaloniceni 5, 21)⁴⁷.

Sf. Apostol și Evanghelist Ioan în prima sa Epistolă sobornicească îi atenționează pe creștini astfel: „Iubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci ispitiți duhurile de sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume.

În aceasta să cunoașteți duhul lui Dumnezeu: orice duh care mărtur-

44. Arhim. Cleopa Ilie, *Despre credința ortodoxă*, București, 1981, p. 232.

45. Magistrand Cornițescu Constantin, *Fericitul Augustin. Despre Sf. Duh*, în *Studii Teologice*, XVII, 5-6, 1965, p. 342.

46. Porf. N.I. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 193.

isește pe Iisus Hristos, venit în trup este de la Dumnezeu... Și orice Duh, care nu mărturisește pe Iisus nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist“ (I Ioan 4, 1-3).

Sf. Ap. Pavel recomandă tesalonicenilor printre altele: „Duhul să nu-l stingeți, proorociile să nu le disprețuiți. Toate să le încercați, tineți ce este bine. Feriți-vă de orice înfățișare a răului“ (I Tesaloniceni 5, 19-22). Se cere atenție din partea creștinilor în ce privește adevăratele harisme și falsele harisme. Pe cele bune, adevărate, să le țină, iar de cele false să se ferească. Ca și Sf. Ap. Ioan și Sf. Ap. Pavel fixează drept criteriu de recunoaștere a darurilor Duhului Sfânt mărturisirea lui Hristos (I Corinteni 12, 3). „De aceea va fac cunoscut că precum nimeni, grăind în Duhul lui Dumnezeu, nu zice: Anatema fie Iisus, tot așa nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus, decât în Duhul Sfânt“. Așadar, orice harismă prin care se mărturisește Hristos este de la Duhul Sfânt, este adevărată, aceea trebuie respectată, ascultată și prin aceea se zidește Biserica.

Concluzii

Harismele erau darurile gratuite, supranaturale împărtășite de Duhul Sfânt unor membri ai Bisericii, pentru a servi interesului general al Bisericii.

Câte harisme atâtea funcțiuni, atâtea lucrări trebuiau îndeplinite în scopul zidirii Bisericii, după cum la construirea unei clădiri mari participă diferiți specialiști, cu misiuni bine determinate, dar cea mai plastică analogie fiind cea folosită de Sf. Ap. Pavel, lucrarea harismelor asemenea funcțiunii mădularilor trupului. „Darurile duhovnicești sunt felurite ca și nevoile de creștere, de întărire și de luminare a Bisericii, dar toate își iau începutul din același izvor și toate-și regăsesc unitatea în urmărirea aceluiși scop“⁴⁸.

Unicul izvor al harismelor este Sf. Duh; harismele sunt felurite dar au un singur scop: zidirea Bisericii.

„Harismele dovedeau în mod vizibil permanența prezentei și a lucrării Sfântului Duh în viața Bisericii. De asemenea ele arătau și simbolizau atât unitatea Bisericii creștine, cât și universalitatea Evangheliei, care este destinată a fi propovăduită tuturor credincioșilor, a-i uni pe toți în profesarea aceleiași dogme și a-i aduna pe toți în trupul unic al Bisericii“⁴⁹.

Harismele urmăreau atragerea în sânul Bisericii a păgânilor care

47. *Ibidem*, p. 193.

înotau în ignoranță, aducerea lor la cunoștința adevărului, la Hristos, încorporarea lor în Trupul lui Hristos.

În momentul când religia creștină s-a extins în Imperiul Roman sprijinită de harisme și Biserica lui Hristos a triumfat, harismele atingându-și scopul, au încetat.

Harismele au sprijinit Biserica în focul persecuțiilor, în primele trei secole, iar când s-a dat libertate creștinismului, darurile speciale ale Duhului Sfânt au început să se restrângă treptat până la încetarea lucrării lor.

Harismele erau semn pentru necredincioși din partea Bisericii, erau chemări la Hristos „Calea, Adevărul și Viața“ (Ioan 14, 6), apeluri lămurite, bazate pe lucrări minunate ce le stârneau curiozitatea, îi impresionau, îi luminau și-i atrăgeau spre îmbrățișarea adevăratei credințe.

Superioară harismelor este *dragostea*, care este *veșnică*. Harismele au încetat, credința și nădejdea vor înceta odată cu lumea aceasta pământească „dar dragostea niciodată, căci „Dumnezeu este iubire“ și Dumnezeu este veșnic (I Ioan 4, 8).

Calea dragostei este adusă în atenția tuturor creștinilor și fiecare are posibilitatea să folosească acest dar în lucrarea mântuirii sale și a semenului său. Dumnezeu din iubire ne-a mântuit prin Fiul Său și noi suntem chemați la această binefacere și îndemnați să avem o „credință lucrătoare prin iubire“, adică după cum Hristos a venit să slujească lumea și noi să slujim ca membri ai Bisericii unii altora în vederea desăvârșirii. Această slujire să pornească din credință, iar credința să se arate prin fapte ca expresie a dragostei. De fapt credința are ca suflet iubirea, credința adevărată trebuie *sa fie vie (Galateni 5,6; Iacob 2,17). Prin urmare nu mai avem daruri în egală măsură ca în Biserica primară, în schimb ne putem folosi de dragostea creștină care le întrece pe toate.*

48. *Ibidem*, p. 194.

49. Pr. Constantin Gheorghe, *op. cit.*, p. 30.